

Rantalovisammal

Strandflikmossa

Heterogemma capitata (*Lophozia capitata*)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): äärimmäisen uhanalainen (CR)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Rantalovisammal on keskikokoinen (1–3 cm), kalpeanvihreä maksasammal, joka kasvaa pieninä laikkuina tai yksittäisinä versoina muiden sammalten seassa. Sen niukkahaaraisten, pehmeiden varsien alapinnalla on runsaasti värittömiä tai hieman ruskehtavia juurtumahapsia. Röyhelöiset, 2–4-liuskaiset kylkilehdet ovat kiinnittyneet vinosti varteen. Ylimmät lehdet ovat kääntyneet hieman varren selkäpuolelle. Rantalovisammal muistuttaa varsinkin rahkalovisammalta (*L. laxa*), josta se kuitenkin eroaa elinympäristönsä, varren alapinnalta puuttuvan punaisen värin takia ja mikroskooppisten tuntomerkkien perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Rantalovisammal kasvaa märillä hiekkamailla dyynialueilla tai nummilla, suosien kosteita oja ja lähteiden reunoja. Sammal voi kasvaa myös letoilla ja avoimilla tulvarannoilla. Suomesta tunnetaan vain neljä rantalovisammalen nykyesiintymää. Niistä kolme on eteläisessä Suomessa, kuten vanhatkin esiintymät ja pohjoisin Keski-Pohjanmaalla.

Nykytila ja uhkatekijät

Rantalovisammal kasvaa Suomessa esiintymisalueensa pohjoisrajalla, ja on luultavasti jo siksikin harvinainen. Tärkeimpiä uhanalaisuuden syitä ovat vesien säännöstely, avointen rantojen umpeenkasvu ja rakentaminen. Myös vesirakentaminen, ojitukset, lajille sopivien kasvupaikkojen umpeenkasvu sekä rakentaminen ovat uhkina. Kaksi tunnettua nykyesiintymää sijaitsee Natura-alueella.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan rantalovisammalen kasvupaikka ja siihen liittyvä muu lajille sopiva elinympäristö jätetään kokonaan metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Parhaiten esiintymän säilyminen turvataan laajemmalla suojelualuerajauksella, joka takaa laajemman vesitaloudeltaan ja häiriödynamiikaltaan luonnontilaisen ympäristön säilymisen.

Lähteet

Laaka-Lindberg, S. 2009: *Lophozia capitata* – äärimmäisen uhanalainen. Teoksessa: Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. & Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammalet. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. S. 148–149. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/38824>